

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 79. sjednice održane 14. novembra 2014. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O AUTOPUTU BAR - BOLJARE

sa pratećim materijalima:

- Ugovor o projektovanju i izgradnji autoputa Bar - Boljare;
- Ugovor o preferencijalnom zajmu za kupca za Projekat izgradnje autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac - Mateševo između Vlade Crne Gore i izvozno - uvozne banke Kine i
- Uslovi ugovaranja za postrojenje i projektovanje - izgradnju, Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC)

Ministar saobraćaja i pomorstva u uvodnom obraćanju, dao je retrospektivu aktivnosti Vlade koja se odnosila na potpisivanje gore navedenih ugovora. U odnosu na Ugovor o projektovanju i izgradnji autoputa Bar - Boljare, naveo je da je Vlada Crne Gore ponudu kineskih kompanija (China Communications Construction Company i China Road and Bridge Corporation) ocijenila kao najbolju. Takođe, naveo je i da je ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa definisana maksimalna garantovana cijena, tako da se cijena autoputa može uvećati deset posto, na osnovu nepredviđenih i naknadnih radova. Istakao je da je projekat izgradnje autoputa najvažniji prioritetni projekat za Crnu Goru, te da se izgradnjom prioritetne dionice od Smokovca do Mateševa eliminiše dionica puta u Crnoj Gori sa najvećim brojem saobraćajnih udesa. Takođe, naveo je da je ugovorom o projektovanju i izgradnji predviđeno angažovanje crnogorskih podizvođača u obimu koji ne može biti manji od 30% prihvaćenog iznosa ugovora.

Ukazao je da se Zakon o autoputu Bar - Boljare predlaže u namjeri da se pojedini djelovi postupka eksproprijacije za projekat izgradnje autoputa učine efikasnijim i jednostavnijim, zatim da se proširi obim pripremnih radova, kako bi se obezbijedila veća dinamika aktivnosti na realizaciji projekta, kao i da se postupak i uslovi koji se odnose na tehničku dokumentaciju prilagode zahtijevanom načinu izgradnje, te da se za potrebe izgradnje autoputa primjenjuju posebna poreska i carinska pravila.

Odbor je, nakon uvodnog obrazloženja predstavnika predlagača, konstatovao da je izgradnja autoputa značajan infrastrukturni projekat za Crnu Goru. Predstavnicima parlamentarne manjine su iskazali rezervu povodom predviđenog načina realizacije projekta, posebno ukazujući da skupi građevinski projekti koji su podložni promjenama rokova realizacije i prekoračenju troškova nose veliki rizik povećanja javnog duga. Ukazano je da postoji i valutni rizik u smislu odnosa dolara i eura tokom trajanja otplate kredita. Takođe, iskazano je nezadovoljstvo povodom lošeg stanja javnog duga i dilema u pogledu mogućnosti servisiranja tekućih obaveza Crne Gore, kao i predstojećih do kojih bi došlo usled izgradnje autoputa. Takođe, istaknuto je da postoje i drugi infrastrukturni projekti koji bi brže povratili uložena

sredstva, kao što je rekonstrukcija pruge Bar-Beograd, ulaganje u Termoelektranu Pljevlja, jadranski gasovod, jadransko-Jonski autoput, gasovod Južni tok i sl.

S druge strane predstavnici parlamentarne većine naveli su da će izgradnja autoputa imati pozitivne multiplikativne efekte na razvoj privrede Crne Gore, kao što su benefiti po bruto domaći proizvod, zaposlenost, kao i da će doprinijeti fiskalnoj konsolidaciji javnih finansija. Navedene su direktne i indirektno koristi od izgradnje autoputa, koje se, između ostalog, ogledaju kroz uštedu troškova: saobraćajnih nezgoda, eksploatacije vozila, vremena putovanja i ekoloških troškova, kao i na olakšan pristup regionalnom tržištu, bolju valorizaciju poljoprivrede i šumarstva, povećanje strukturne zaposlenosti, kao i poboljšanje poslovanja Luke Bar. Takođe, iskazan je stav da će izgradnja autoputa uticati na razvoj lokalnih samouprava, kao i eliminisanje biznis barijera koje se tiču saobraćajne povezanosti između juga i sjevera države.

Pojedini članovi Odbora iskazali su stav da bi bilo korisno, da se zbog transparentnosti sagledavanja ekonomske isplativosti projekta i predstojeće rasprave u Parlamentu, poslanicima dostavi Socio-ekonomska analiza izgradnje autoputa.

Na Odboru je takođe, iznijeto mišljenje poslanika koji su učestvovali u raspravi bez prava odlučivanja, u skladu sa članom 55, stav 2 Poslovnika. Tokom izlaganja, između ostalog, naveli su da su ekonomski parametri autoputa neuvjerljivi, zatim da su procjene cijene izgradnje puta radene na osnovu idejnog, a ne glavnog projekta, kao i da u cijenu izgradnje prioritetne dionice ne ulazi eksproprijacija, te da postoji veliki rizik po budžet imajući u vidu da su za punu primjenu zakona neophodna finansijska sredstva, koja će biti opredjeljivana godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore.

Tokom rasprave postavljena su pitanja koja su se odnosila na: poreska i carinska oslobađanja predviđena Zakonom, eksploataciju budućeg autoputa, odnosno finansijska sredstva koja se mogu očekivati u godinama eksploatacije, protok saobraćaja, ulaganja za održavanje i korišćenje autoputa, cijenu putarine, arbitražu u sličaju spora, kao i sastav i način predlaganja članova Državne komisije za reviziju. Poslanike je takođe, interesovalo da li će se cijena akcize mijenjati sa promjenom cijene goriva ili je to fiksna vrijednost utvrđena Ugovorom o projektovanju i izgradnji autoputa Bar-Boljare, kao i zašto nije urađen Glavni projekat izgradnje autoputa.

U odnosu na dileme poslanika, koje su iskazane povodom poreskih i carinskih oslobađanja predviđenih zakonom, direktor Poreske uprave je naveo da su sve ponude za izgradnju autoputa bile bez poreza i carina, kao i da su u prvobitnoj ponudi kineske kompanije tražile oslobađanje ne samo poreza i carina nego i drugih komponenti, te da su pregovorima uspjeli da to svedu na oslobađanja od poreza na dodatu vrijednost, poreze i doprinose na lična primanja, porez na dobit, akcize i carinska oslobađanja. Istakao je da uključivanje PDV-a u cijenu izgradnje autoputa ne bi bilo opravdano, te da bi se time povećala cijena izgradnje za 19%, u odnosu na cijenu utvrđenu u Ugovoru o projektovanju i izgradnji autoputa Bar - Boljare.

Na Predlog zakona o autoputu Bar - Boljare najavljeno je amandmansko djelovanje.

Odbor je, nakon izjašnjavanja sa sedam glasova „za“ i tri „uzdržana“ glasa odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o autoputu Bar - Boljare.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Aleksandar Damjanović.

